

Atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytið
Málefнасvið: Ferðaþjónusta
Skúlagötu 2-4
101 Reykjavík
anr@anr.is

Reykjavík 12. mars 2021

Efni: Umsögn um drög að frumvarpi til laga um breytingu á lögum um pakkaferðir og samtengda ferðatilhögun og drög að reglugerð um Ferðatryggingasjóð

Atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytið birti drög að frumvarpi til laga um breytingu á lögum um pakkaferðir og samtengda ferðatilhögun 2. mars sl. og sama dag voru birt drög að reglugerð um Ferðatryggingasjóð á Samráðsgátt stjórnvalda. Með frumvarpinu og reglugerðinni er lagt til að komið verði á fót nýju tryggingakerfi fyrir pakkaferðir í stað núverandi tryggingakerfis. Með hinu nýja kerfi verður stofnaður Ferðatryggingarsjóður sem verður sameiginlegur tryggingasjóður fyrirtækja sem selja pakkaferðir og samtengda ferðatilhögun og eru vegna þess tryggingaskyldir. Samtök ferðaþjónustu – SAF hafa farið yfir drögin að reglugerðinni og frumvarpinu á vettvangi sínum og vilja koma að eftirfarandi athugasemdum.

Nýtt kerfi til einföldunar fyrir bæði neytendur og ferðaskrifstofur

Í drögunum að frumvarpinu er góð yfirferð yfir sögu laga um á þessu sviði. Góð lýsing á núverandi kerfi og hvernig hið nýja kerfi verður háttað. Frumvarpinu er ætlað að bæta hag neytenda og ferðaskrifstofa. Með hinu nýja tryggingakerfi á að bæta neytendavernd og gera ferðaskrifstofum kost á setja fjármuni frekar í rekstur en að binda háar fjárhæðir í tryggingafé eins og núverandi kerfi gerir ráð fyrir. SAF hafa á sl. árum bent á að núverandi kerfi sé afar dýrt í framkvæmd fyrir ferðaskrifstofur og hafa stjórnvöld tekið undir það. Drögunum er ætlað að svara þeirri gagnrýni og gera það vel. Í drögunum er vel lýst hvernig núverandi kerfi geti verið kostnaðarsamt fyrir ferðaskrifstofur. Stærsti kostnaðarliður ferðaskrifstofu í dag getur falist í miklum fórnarkostnaði fjármagns en með breytingunni þá á að koma á fót hagstæðara og skilvirkara tryggingakerfi og lágmarka þá ókosti sem almennt fylgja tryggingaskyldu vegna pakkaferða. Með samtryggingarkerfi, eins og mælt er fyrir í drögunum, í formi tryggingasjóðs lækkar fjárbinding ferðaskrifstofa í formi veðs fyrir bankaábyrgðum vegna trygginga umtalsvert sem mun bæta rekstrarskilyrði þeirra fyrirtækja töluvert. Frumvarpið tryggir einnig að markmið tilskipunar 2015/2302/ESB séu innleidd í íslenskan rétt með fullnægjandi hætti þó svo að lagt sé til að tryggingakerfinu verði breytt. Þannig verður neytendaverndin engu minni hér á landi en í öðrum ríkjum Evrópu.

Eftirlit með óskráðri starfsemi

Breytingin sem drögin að frumvarpinu og reglugerðinni mæla fyrir um er jákvæð fyrir starfsemi ferðaskrifstofa hér á landi. Lagaumhverfið og framkvæmdin mun því batna til muna með hinu nýja kerfi. Eftirlitið með ferðaskrifstofum er af hinu góða ef það er sanngjarnt og skilvirkt. Það er mikilvægt að fylgjast með starfsemi fyrirtækja í þessari þjónustu sem og annarri ef eftirlitið er sanngjarnt og skilvirkt. Það er engum til góða að starfandi sé óskráð starfsemi sem starfar með ólögmaetum hætti. Það hagnast enginn á því, hvorki neytendur né hin skráða starfsemi sem fylgir settum reglum. Eftirlitið verður einnig að vera með þeim hætti að hægt sé að beita umsvifalausum viðurlögum sem eru ótvíræð. Í þessari starfsemi þarf öflugt eftirlit með ólöglegri og óskráðri starfsemi en ekki smámunasamt eftirlit með skráðri og löglegri starfsemi og þar liggur munurinn. Samtökin skora á stjórnvöld að efla eftirlit með óskráðri og ólöglegri starfsemi og grípa til aðgerða þegar þess er þörf.

Ferðafélög og samkeppni

Í 4. gr. frumvarpsdraganna kemur fram, eins og í 24. núgilandi laga, að seljendur eru leyfisskyldir. Hins vegar kemur fram í 7. mgr. 7. gr. laga um Ferðamálastofu nr. 96/2018 að Ferðamálastofa ákveður hvaða íslensk ferðafélög eru undanþegin ákvæðum laganna að því er lýtur að ferðum innan lands. Að því sögðu getur Ferðamálastofa ákveðið hvaða íslensk ferðafélög séu undanþegin því að hafa ferðatryggingu. SAF skora á stjórnvöld að afnema ákvæði 7. mgr. 7. gr. enda er engin ástæða til að skekkja samkeppnisumhverfi þeirra sem gera útá það að selja pakkaferðir til allra. Íslensk ferðafélög selja þjónustu sína í samkeppni við íslenskar ferðaskrifstofur en þurfa þó ekki að vera leyfisskyld. Ferðafélög selja ferðir til almennings og er því að hluta, að minnsta kosti, í beinni samkeppni við ferðaskrifstofur sem þurfa að setja fjármuni til tryggingar. Ferðir ferðafélaga eru því vissulega í atvinnuskyni þó hluti fjármuna þeirra fari í að greiða rekstur og til uppbyggingar á skálum víða um land. Í ljósi þess að ferðafélög eru ekki eingöngu að bjóða ferðir til félagsmanna sinna heldur á almennum markaði þá leggja samtökin til að heimild Ferðamálastofu að heimila innlendum ferðafélögum að vera undanskilin leyfisveitingu verði afnumin.

Samtökin áskilja sér rétt til að koma með frekari ábendingar á síðari stigum.

Virðingarfyllst

F.h. Samtaka ferðaðjónustunnar

Baldur Sigmundsson, lögfræðingur

Gunnar Valur Sveinsson, verkefnastjóri